

Foto: Ida Lindkvist

Föreläsning om traktens malm

Publicerad: 19 mars 2015

Författare: Ida Lindkvist

John Tarkkanen klev den här torsdagskvällen upp på Lindesbergs stadsbiblioteks scen för att prata om "Malm från Bergslagens gruvor". Ett ämne som visade sig intressera ett flertal. De framställda stolarna fylldes upp och det dröjde inte någon lång stund innan de första frågorna kom farandes genom luften.

Det var redan vid tioårsåldern som John Tarkkanen började intressera sig för malm och mineraler. Han var mycket ute i skogen och gruvor och letade, detta höll fortsättningsvis i sig även upp i moppeåldern. Då tog han mopeden och gav sig iväg, ibland tillsammans med en kompis, och letade efter nya fynd.

– En del tyckte att jag var egendomlig, säger John med ett leende.

Då han själv var på väg att falla ner i ett gruvhål varnar han:

- Det är viktigt att känna till markerna eller ha karta när man är ute såhär i skogen bland gruvor.

I vuxen ålder gick letandet i perioder, ibland med flera års uppehåll. Men så småningom gick John en grundkurs i vetenskap vid Uppsala universitet. Han fortsatte därefter med "istiden", en kurs som han läste i Lund och blev klar med alldeles vid jul.

- Det har tagit mig till en helt ny nivå, konstaterar John.

John berättar vidare om mineralen "Blyglans" som är vacker och består av bly och vitsilver.

- Den är tung, eftersom bly är tungt. Den är fortfarande en viktig malm.

Och "Manganmalm" används till brunt glas, grävskopans tänder längst ut, samt vanliga, icke laddningsbara, batterier. John fortsätter bestämt:

- Tycker man inte att man ska bryta i gruvor, då ska man inte heller ha vare sig mobiltelefon eller bil.

John talar inte om vart han hittat alla sina fynd, med risk för att man ska åka dit och förstöra. Han har själv plockat mineralerna där människor redan gått på och orsakat stor skada. Han uttrycker att gruvor är ju egentligen en fornlämning. John bläddrar vidare bland bilderna på den stora skärmen, bilder som bland annat radar upp traktens Koppargruvor, vilket inte är särskilt många.

Järnmalm är det som dominerat i dessa trakter. År 1941 var Stripa gruva i jämförelse länets absolut största gruva. Därifrån servades tyskarna under andra världskriget med fruktansvärt stora mängder järnmalm.

- Den sista leveransen skickades bara några dagar innan kriget tar slut, säger John en aning missnöjt.

Både under tiden, men också efteråt, har publiken många olika frågor som rör både trakterna, dess gruvor och särskilda mineraler. Efter föreläsningen får publiken gå fram och titta på stenarna som John radat upp på ett bord. Där finns både Randigblodstensmalm och Järnglans. Några glittrar, bland annat Kopparkisen som faktiskt i det här fallet innehåller lite, lite guld.

Ingrid Nordmark, som varit en av åhörarna under kvällens föreläsning, är mycket nöjd:

- Det var otroligt intressant. Det var grundläggande fakta; hur det har bildats kan man ju faktiskt inte. Och att se alla gruvfälten runtomkring, kul! Jag har inte varit i Silvergruvan men nu ska jag åka dit och kika. Man får mycket kunskaper!

Källa: LindeNytt.com

<https://lindenytt.com/nyheter/forelasning-om-traktens-malm/>